

Centre històric de Sant Martí de Sesgueioles

Sant Martí Sesgueioles

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Espai urbà delimitat pels carrers Vell, Pati, del Roser i del Portal
Alçada: 636

Coordenades:

Latitud: 41.702572652713
Longitud: 1.4888241998533
UTM Est (X): 374265
UTM Nord (Y): 4617857

Classificació

Número de fitxa 08228 - 40
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII a XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial - cultural - productiu
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris

Fitxes associades:

[Pas cobert i restes de murs \(les Voltes\)](#)

[Campanar de Sant Martí](#)

[Rectoria Vella](#)

[El Tossal del Puig](#)

[Cal Dalmases](#)

[Casa carrer d'Abaix 1](#)

Descripció

El carrer Vell, paral·lel al carrer Roser, ambdós orientats de nord a sud aproximadament, i els carrers Pati i Portal orientats d'est a oest, configuren l'entramat urbà més antic del poble, nascut als peus del Tossal del Puig que suposa el límit nord de l'estructura urbana. El límit sud és el Torrent de la Guàrdia. Només dos carrers més d'orientació aproximada est a oest es sumen als ja citat: el carrer d'Abaix i el de Dalt.

L'entramat format per aquests carrers hauria configurat un nucli clos, on molts després s'aixecaria l'antiga església, el seu campanar (fitxa 4) i la rectoria vella (fitxa 5). Un dels portals de l'antic recinte murat és el pas cobert i restes de murs (les Voltes), (fitxa 1). Diferents immobles dispersos entre aquests carrers han estat recollits al Mapa de Patrimoni Cultural.

Història

L'altiplà de la Segarra calafina fou repoblat al final del segle IX, però durant el govern del comte Guifré es produí una despoblació pràcticament total arran dels atacs dels sarraïns dirigits per Almansor o pel seu fill. "Abd al-Malik", els quals entre 978 i el 1002 devastaren intensament el territori. No ha quedat documentació sobre aquest període, i per tant no es pot saber si el terme del castell de Vilallonga fou repoblat, ni la intensitat del repoblament, ni si li donà aquest nom. Això no obstant, el topònim de les Esglésies o Sesgueioles permet creure que abans de l'ocupació definitiva del territori a partir del 1010, en aquest indret hi havia uns petits nuclis de població de tipus eremític. A partir de l'any 1010 s'acaba el perill de les incursions musulmanes i es procedeix a la repoblació de les terres devastades anteriorment. En aquesta tasca repobladora de la Segarra destacà un personatge anomenat Seguí, senyor del castell de Castellar, que a partir d'aquest castell anà repoblant la major part de les terres que es trobaven a ponent de Castellar, entre altres Vilallonga, on es devia construir inicialment una torre, que posteriorment esdevindria castell, amb la missió de defensar els repobladors. La primera notícia que es té d'aquesta situació és el testament de Seguí, senyor de Castellar, en el qual deixava al seu fill hereu. Aquesta nissaga familiar mantingué el castell de Vilallonga fins 1222 en què es desconeixen les vicissituds del domini dels Castellar en el terme del castell de Vilallonga. Aquesta nissaga tenia una família a càrrec de la castlania, que prengueren el nom del castell. El primer documentat és Bernat o Berenguer de Vilallonga que apareix l'any 1220, l'última l'any 1386, quan Pere de Vilallonga consta com a castlà de Calaf i senyor del castell de Vilallonga.

El 30 d'agost de 1245 el rei Jaume I va concedir una carta de població amb unes noves franqueses al puig que hi ha via sobre la vila de Sant Martí, que era al límit del terme del castell de la Guàrdia Pilosa, el torrent i la font. L'existència d'un castell al cim d'aquest puig és un fet no documentat. Tampoc no consta on era l'església esmentada el 1068. El que és segur és que el nom de Sesgueioles deriva d'ecclesiols o sesgleioles i això permet de suposar l'existència en aquest lloc d'esglesioles, potser d'un nucli anacoret o monàstic que podia aprofitar l'aigua i l'arrecerament del lloc en èpoques anteriors a mitjan segle XI.

Bibliografia

AA.VV. (1992). Catalunya Romànica. Vol. XIX. El Penedès. L'Anoia. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana.

Enllaços d'interès:

[Història del centre històric](#)

